GAZETA LWOWSKA.

Wychodzi z Dodatkiem codziennie, prócz świąt i niedzieli. Prenumerata kwartalna miejscowym 4 złr. 15 kr., odbierającym pocztą 4 złr. 40 kr., insercyę opłacają od wiérsza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr. następnie po 2 kr. m. k.

Nr. 65. Sroda 19. Marca 1851. **Rok gazecie 40.**

Prenumerata Gazety Lwowskiéj nierozłącznie z Dziennikiem Urzędowym i Dodatkiem Tygodniowym wynosi na kwartał następujący z d. 1. kwietnia dla odbierających

we Lwowie . . . . 4 złr. 15 kr.

przesyłką na prowincyi . . 4 złr. 30 kr.

Szanowni Abonenci przesyłając wymienioną przedpłatę franco wprost do Redakcyi (Ulica Ormiańska Nr. 347), raczą dołączyć nadto 3 kr., jeźli żądają kwitu, Dominia zaś, Magistraty i wszelkie Władze w tym przypadku, iż nie przyjmują niefrankowanych listów, dodają tyle, ile na opłatę pocztową wedle odległości miejsca do nich przypada.

Redakcya w obawie zwłoki, uprasza PP. Abonentów o wczesne zamówienie i dokładne oznaczenie miejsca i poczty dla Szan. Prenumeranta.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Wiédeń, 14. marca. Dnia 15. marca 1851 wydano w c. k. nadwornéj i rządowéj drukarni w Wiédniu i rozesłano XIV. i XV. zeszyt powszechnego rządowego dziennika ustaw państwa z r. 1851, a mianowicie obadwa zeszyty tak w niemieckim języku osobno, jakoteż we wszystkich *dziewięciu* podwójnych wydaniach.

XIV. zeszyt zawiéra pod

Nr. 53. Traktat państwa z 5. listopada 1850 między Austryą i Toskanią na zasadach austryacko-włoskiego towarzystwa pocztowego wraz z należącym do tego specyalnym traktatem dla wykonania tegoż traktatu państwa.

Nr. 54. Dekret ministeryum handlu z 14. lutego 1851, którym się publikuje przedłużenie terminu dla wykonania austryacko-toskańskiéj konwencyi pocztowéj z 5. listopada 1850.

XV. zeszyt zawiéra pod

Nr. 55. Dekret ministeryum wojny z 22. lutego 1851, którym się nakazane najwyższym rozkazem armii nr. 11. z 22. października 1850 przepisy względem przyjmowania kadetów do powszechnéj wiadomości podają.

Nr. 56. Dekret ministeryum finansów z 3. marca 1851, którym się ogłasza postępowanie z wylosowanemi dnia 1. marca 1851 w seryi nr. 187 obligacyami nadwornéj kamery po 4%.

Nr. 57. Dekret ministeryum finansów z 6. marca 1851, *obowiązujący dla lombardzko-weneckiego królestwa*, względem wykonania przepisów najwyższego patentu z 29. stycznia 1851 o pobieraniu akcyzy od piwa.

Nr. 58. Dekret ministra spraw wewnętrznych z 7. marca 1851 o wykonaniu stypulowanéj w traktacie państwa z księstwem Modeny regulacyi granicznéj.

Nr. 59. Dekret ministeryum finansów z 8. marca 1851, którym się zaprowadzony przeciw Bośnii zakaz wywożenia broni i amunicyi także na Hercegowinę rozciąga.

Nr. 60. Dekret ministeryum finansów z 11. marca 1851, względem emisyi biletów skarbowych po 10 złr. i 5 złr.

Do włosko-niemieckiego podwójnego wydania XV. zeszytu dziennika ustaw państwa z roku 1851 dołączone jest także drukowane rozporządzenie ministeryum finansów z 25. lutego 1851, którém się uzupełnia *włoski* tekst §. 9. prowizorycznéj ustawy z dnia 6. września 1850 (Nr. 345 rząd. dzien. ust. państwa z r. 1850).

Dnia 12. marca 1851 wydano tamże i rozesłano CLI. zeszyt powszechnego rządowego dziennika ustaw państwa z roku 1850 w słoweńsko- i kroacko-niemieckiém podwójném wydaniu, który 22. listopada 1850 wyszedł był tymczasem tylko w niemieckim języku osobno, a potem 22. lutego 1851 w madjarsko-, halicko-rusko-, serbsko- i romańsko-niemieckiém podwójnem wydaniu.

Zeszyt ten zawiéra pod

Nr. 448. Rozporządzenie ministra sprawiedliwości i finansów z 16go listopada 1850, z instrukcyą dla kas o postępowaniu z majątkiem sierocińskim, opiekuńczym i depozytowym.

Również 12. marca 1851 wydano tamże i rozesłano polsko-niemieckie podwójne wydanie II. zeszytu powszechnego rządowego dziennika ustaw państwa z r. 1850, który d. 6. stycznia 1850 wyszedł był tymczasowie tylko w niemieckim języku, dnia 6. września 1850 w słoweńsko-, dnia 27. września 1850 w włosko-, dnia 29. października 1850 w kroacko-, dnia 3. grudnia 1850 w czesko-, dnia 14. stycznia 1851 w madjarsko-, a dnia 6. marca 1851 w halicko-rusko-, serbsko- i romańsko-niemieckiém podwójnem wydaniu.

Zeszyt ten zawiéra pod

Nr. 2. Patent cesarski z 30. grudnia 1849, którym się statut krajowy dla Arcyksięstwa Austryi powyżéj Anizy wraz z należącym do tego regulaminem wyborów sejmowych wydaje i publikuje.

Sprawy krajowe.

Wiédeń, 13. marca. Zastanawiając się na podstawie wypracowanego przez ministeryum sprawiedliwości wykazu rezultatów czynności juryzdykcyi karnéj od roku 1845 aż włącznie do roku 1848 nad rodzajem zbrodni popełnionych w ogóle w krajach koronnych przytoczonych w tym wykazie, widzimy przedewszystkiém, że zbrodnie popełnione z chciwości we wszystkich krajach koronnych stanowią znacznie przeważającą liczbę tak indagowanych jak i bezskutecznie denuncyowanych zbrodni.

Do téj bowiem kategoryi należy $^{8}/_{10}$ wszystkich zbrodni indagowanych, a więcéj jeszcze bezskutecznie denuncyowanych. Znacznie mniejszą jest ich liczba w Krainie, Dalmacyi i w królestwie lombardzko-weneckiém; mianowicie w Dalmacyi popełniono z chciwości tylko $^{6}/_{10}$ zbrodni indagowanych i denuncyowanych. Najpotężniejszym zaś okazuje się ten powód do zbrodni w Austryi, Styryi, Karyntyi, Czechach, Morawii i Szlązku, w których-to krajach wynosi $^{17}/_{20}$ części wszystkich zbrodni.

Między témi rodzajami zbrodni zajmuje kradzież pierwsze miejsce, obejmuje bowiem w Galicyi, Morawii, Szlązku i Czechach blisko $^{8}/_{10}$, w Austryi, Karyntyi i Styryi powyżéj $^{7}/_{10}$, w Tyrolu, Dalmacyi, na wybrzeżu adryatyckiém i w prowincyach weneckich około $^{6}/_{10}$, nakoniec w Lombardyi blisko $^{11}/_{20}$ części wszystkich indagowanych zbrodni. Najwięcéj rabunków okazuje się w Lombardyi (60 na 100), potem w Dalmacyi, na terytoryum weneckiém, w Krainie, Styryi i Karyntyi (około 30 na 100), najrzadziéj wydarzają się rabunki w Austryi i w Czechach (8 i 9 na 1000). Reszta krajów liczy 10 do 20 napadów zbójeckich na 1000 zbrodni. Bezskutecznie denuncyowane napady zbójeckie były najliczniejsze w Karyntyi, co przypisać należy licznéj bandzie zbójeckiéj, która właśnie podówczas kraj ten niepokoiła; potem w Lombardyi, w Krainie, w Weneckiém, w Styryi i w Szlązku.

Najmniejszą była ich liczba w niższéj Austryi, potem w Morawii i w Czechach. Oszukaństwo wydarzyło się najczęściéj w niższéj Austryi, mianowicie w Wiédniu, potem w Styryi, Tyrolu, na wybrzeżu i w Weneckiém.

Co do zbrodni wynikających z zemsty, z skłonności do popełniania gwałtów lub też z gwałtownéj namiętności, okazuje się, że mieszkańcy krajów południowych monarchyi tak pochodzenia sławiańskiego, jak i włoskiego najwięcéj się skłaniają do zbrodni tego rodzaju, co się da wytłumaczyć stosunkami klimatu i żywności, szczególnie ich trudnieniem się uprawą wina i wynikającą ztąd wielką konsumcyą tego napoju.

Nawet w Tyrolu i Styryi wydarzają się zbrodnie połączone z gwałtem w południowych częściach kraju daleko częściéj, niż w stronach północnych, tyczy się to głównie zbrodni morderstwa i zabójstwa tudzież skaleczenia, w którym-to względzie południowy Tyrol należy do rzędu owych krajów, gdzie się te zbrodnie najczęściéj pojawiają.

Przy gwałtach publicznych nienależy pominąć téj okoliczności, że rok 1848 (z wyjątkiem królestwa lombardzko-weneckiego, przy którém nie wliczono rok 1848 w obrachunek przeciętny) wielki miał wpływ na przytoczone liczby; nagłe bowiem wstrząśnienie stosunków społecznych pociągnęło za sobą znaczne pomnożenie gwałtownych

oporów i zamachów na cudze prawa. Tabele pojedyńczych krajów koronnych świadczą, że w niektórych prowincyach monarchyi, szczególnie w Austryi, Styryi, Czechach i Morawii liczba tych gwałtów w r. 1848 w porównaniu z poprzedzającémi latami prawie drugie tyle wynosiła. Najczęściéj wydarzały się one w Dalmacyi, w Czechach, Lombardyi, na wybrzeżu adryatyckiém, w Tyrolu i Styryi; jednak nienależy pominąć, że się ta liczba w Czechach i w Styryi właśnie w roku 1848 tak znacznie wzmogła, podczas gdy w Dalmacyi, Lombardyi, na wybrzeżu i w Tyrolu i w poprzedzających latach liczba tych zbrodni bardzo była znaczną. Pod względem bezskutecznych denuncyacyi tego rodzaju zbrodni zajmuje pierwsze miejsce wybrzeże adryatyckie, potem następują Dalmacya, Tyrol (mianowicie Tyrol południowy), Lombardya i prowincye weneckie.

Zgwałcenie i inne wypadki wszeteczne wydarzają się najczęściéj w lombardzko-weneckiém królestwie, potem na wybrzeżu adryatyckiém, w Tyrolu (szczególnie w Tyrolu północnym); najrzadziéj w Czechach, Galicyi, Krainie, Morawii, Szląsku i w Dalmacyi. Zresztą niewynosi liczba tych wypadków nigdzie więcéj nad $2^1/_2$ od sta wszystkich zbrodni, i spada w niektórych krajach koronnych aż na $^1/_3$ od sta. Denuncyacye téj zbrodni zbliżają się tylko w Austryi co do liczby de ilości indagacyi, w wszystkich innych krajach jest ona stosunkowo bardzo mała.

Pod względem morderstwa i zabójstwa zajmuje piérwsze miejsce Kraina, gdzie te zbrodnie więcéj wynoszą niż 12 od sta wszystkich zbrodni, potem następuje Dalmacya i wybrzeże z 9 od sta. W innych krajach wynosiły indagacye tych zbrodni więcéj niż 5 procent wszystkich indagacyi. Najmniejszą jest liczba w Austryi, potem w Czechach i Morawii. Bezskuteczne denuncyacye tych zbrodni wydarzyły się najczęściéj w Galicyi, potem w Dalmacyi i w Szlązku — w innych krajach monarchyi były stosunkowo nieliczne.

Najwięcéj indagacyi zbrodni zranienia przedsiębrano w królestwie lombardzko-weneckiem, potem w Krainie, Dalmacyi, Tyrolu i na wybrzeżu. (Tyrol południowy sam przez się zająłby w tym względzie pierwsze miejsce.) Najmniéj indagacyi tego rodzaju było w Galicyi, Austryi, Szlązku i Morawii. W ogóle chwiała się liczba między 18 a 2 od sta wszystkich indagacyi, w Tyrolu południowym zaś wynosiła 28 od sta. Bezskutecznie denuncyowano najwięcéj zranień w Dalmacyi (50 na 1000 denuncyacyi) najmniej w Galicyi (6 na 1000) i w Morawii (8 na 1000) w innych krajach niezachodzą znaczne różnice. Podpalania były najczęściéj w Galicyi i w Dalmacyi, potém w Szlązku, Morawii i Krainie przedmiotem indagacyi karnych, najrzadziéj zaś wydarzały się w królestwie lombardzko-weneckiem i w Austryi.

Najliczniejsze denuncyacye podpaleń, których sprawców nie zdołano odkryć, wydarzyły się w Dalmacyi (135 na 1000 denuncyacyi), potém w Szlązku, Galicyi, Morawii i w Krainie, najrzadsze na wybrzeżu i w Austryi (6 na 1000.)

O rozboju była już mowa przy zbrodniach z chciwości; ale ponieważ częste wydarzanie się téj zbrodni prawie na równi stoi co do liczby z gwałtownemi zbrodniami, nie od rzeczy więc będzie powtórzyć tu, że tę zbrodnię popełniono najczęściéj w królestwie lombardzko-weneckiem, w Dalmacyi, Krainie i Karyntyi.

Wykazy przedstawiają bardzo małą liczbę zbrodni politycznych, mianowicie takich, które popełniono przeciw spokojności i prawemu porządkowi samego państwa lub przeciw jego rozporządzeniom wydanym dla bezpieczeństwa ogółu okazuje się, że zbrodnia zdrady stanu od roku 1845 do 1847 tylko w Galicyi częściéj się pojawiała, gdzie znane wypadki roku 1846 znaczną liczbę indagacyi zbrodni tego rodzaju za sobą pociągnęły. Potrąciwszy wydarzone przed rokiem 1848 trzy wypadki w Lombardyi, a cztéry wypadki wydarzone w Wiedniu w roku 1846 po zaburzeniach galicyjskich, pozostaje tylko mała liczba przedsięwziętych w roku 1848 indagacyi zbrodni stanu w niższéj Austryi (2) w Czechach (1) i w południowym Tyrolu (4). W wszystkich innych krajach nie przyszedł ani jeden wypadek do indagacyi, jakoż i żadnéj zbrodni tego rodzaju niedenuncyowano. Również rzadko wydarzało się zaburzenie wewnętrznego pokoju a rzadziéj jeszcze powrót skazanego na wygnanie.

Przy fałszowaniu publicznych papierów kredytowych i monet zauważyć należy, że pozornie częste bezskuteczne denuncyacye są tylko dowodem, że się podobne fałszowane papiery lub monety często pojawiają nie zaś, że się zbrodnia ponawia; indagacye ograniczały się tylko na pojedyncze wypadki, a wyższa liczba stosunkowa w pojedynczych krajach koronnych pochodzi z małéj przez się ogółowéj liczby zbrodni popełnionych w tych krajach. *(L. k. a.)*

(Regulacya granic między księztwem Modeny i królestwem Lombardyi.)

Wiédeń, 15. marca. Dla dokonania stypulowanéj w traktacie państwa z dnia 8. sierpnia 1849 zawartym między rządami monarchyi austryackiéj a księstwa Modeny, regulacyi granic między tem księztwem a krajem koronnym Lombardyi, mianowano z obydwóch stron specyalnie pełnomocnych komisarzy, którzy zebrawszy się dnia 12. listopada r. z. w gminie Rolo należącéj potąd do Lombardyi, po oznaczeniu linii pogranicznéj według postanowień owego traktatu, pooddawali wzajemnie terytorya, których odstąpienie zostało wyrzeczone. Z tym dniem objął rząd austryacki na mocy pierwszego artykułu prawo udzielne i wszystkie prawa udzielności i jurysdykcyi, jakie dotychczas wykonywał Jego królewiczowska Mość książę Modeny po tamtéj stronie gościńca w dolinie Padu naprzeciw linii między Brescello i Gualtieri aż do lewego brzegu Padu, gdyż cały ten obszar przyłączony został stanowczo do monarchyi austryackiéj taż że linia graniczna między obydwoma państwami w tamtéj okolicy idzie wzdłuż gościńca prowadzącego doliną Padu.

Tego samego dnia ustało ze strony Austryi prawo udzielne i wszelkie prawo udzielności i jurysdykcyi nad terytoryum gminy Rolo i nad częścią gminy Gonzaga leżącą między kanałami Tagliata i Parmigiana, gdzie się te kanały stykają, a mieszkańcy wywiązani zostali z obowiązku poddaństwa dla Jego Mości Cesarza Austryi. *(Austr.)*

(Stanowisko ces. austr. rządu w obec powstania bośniańskiego. — Wiadomości bieżące.)

Wiédeń, 15. marca. Jakie stanowisko chciał zająć rząd austryacki wobec powstania bośniańskiego przedtém jeszcze, nim silna dłoń komendanta tureckiego je przytłumiła, poznać można najlepiéj z tyczącego się rozporządzenia rządu austryackiego, którém wywóz broni i materyałów wojennych nie tylko do Bośnii ale i do Hercegowiny aż do dalszych rozporządzeń bezwarunkowo został zakazany.

C. k. rząd uważał to za obowiązek z swéj strony wspiérać tym przyjacielskim krokiem bezpośrednio legalne władze w zaburzonych prowincyach sąsiednich, nieprzekraczając przytém bynajmniéj granicy jak najściślejszéj neutralności.

— Zasłużony wielce w zawodzie anatomii i pathologii profesor Czermak przybył tu przed kilką dniami.

— Jutro odbędzie się w czeskim kościele w Wiedniu uroczystość na cześć apostołów sławiańskich, Cyryla i Methoda.

— Dla uproszczenia i ułatwienia manipulacyi i rachunków w sprawach transportowych przy żelaznych kolejach państwa, nakazało wysokie ministeryum handlu prowizoryczny wykład téj nauki urzędowéj zacząwszy od 1go kwietnia 1851 dla północnéj i południowo-wschodniéj kolei państwa. *(L. k. a.)*

— W chęci udzielenia gminom monarchyi wszelkiéj pomocy w pielęgnowaniu życia gmin, uznało ministeryum spraw wewnętrznych za rzecz stósowną wydać obszerne objaśnienie, wyświecające gruntownie i skutecznie główne zarysy najwyższego patentu z dnia 17. marca 1849, rozbierające w sposób jasny zasady, jakie zachować należy w administracyi gmin, i zawierające oprócz tego jeszcze kilka tablic pomocniczych i formularzów ku porządnemu prowadzeniu ekonomii gminnéj. Ta praca tymczasowo niejest wyrachowana dla wielkich gmin miejskich będących w posiadaniu własnych statutów, lecz głównie dla gmin wiejskich bez znacznego majątku, które znowu wymaga skomplikowanéj administracyi. *(Austr.)*

— Asygnacye skarbu państwa na 10złr. i 5złr. będą począwszy od 15. marca 1851 używane w kasach ku wypłacie i przyjmowane w tychże kasach miasto zapłaty.

Póżniéj ogłoszony będzie termin, w którym nastąpi wydanie tych asygnacyi skarbu państwa w drodze wymiany.

Równocześnie ustaje sporządzanie asygnacyi na węgierskie dochody krajowe, a mianowicie kategoryi powyżéj 5 złr. *(Aus.)*

Anglia.

(Depesza telegraficzna.)

Londyn, 12. marca. Na wczorajszem posiedzeniu izby niższéj poniosło ministeryum znowu małą klęskę. Izba przyjęła większością 120 głosów przeciw 119 wniosek względem stawienia administracyi domenów i lasów królewskich pod bezpośrednią kontrolę parlamentu. *(Austr.)*

Francya.

(Depesza telegraficzna.)

Paryż, 13. marca. Profesor Michelet jest suspendowany; uczniowie przeciągali miastem do jego pomieszkania i podali do legislatywy petycyę o zatrzymanie swego nauczyciela. Komisya zajmująca się regulaminem wyborów oficerów gwardyi narodowéj żąda przedłużenia ich mandatu aż do wydania odnośnéj ustawy organicznej. Interpelacya względem rozwiązania sztrasburgskiéj gwardyi narodowéj jest odroczona. Spodziewają się rozbrojenia téj gwardyi. *(Ausr.)*

(Posiedzenie zgromadzenia narodowego d. 10. marca.)

Paryż, 10. marca. Na dzisiejszem posiedzeniu narodowego zgromadzenia zezwolono bez dyskusyi 407 głosami przeciw 156 uzupełniający kredyt 110,000 franków, który prezydent otworzył podczas utworzenia departamentu marynarki. Poczém w dziennym porządku zażądano kredytu 125,136 franków 78 centymów na r. 1851, jako wynagrodzenie dla kompanii zajmującéj się kanalizacya rzéki Oise. *Versigny* skreślił hystoryczny przegląd rzeczonego przedsiębierstwa i okazał, jak niekorzystnym był namieniony kontrakt dla państwa. Odrzucił pozwolenie kredytu, jako opierające się na klauzuli lichwiarskiéj. Chciał przezto zmusić całą kompanię do wytoczenia całéj téj sprawy przed sąd, gdzieby w ostatniéj instancyi rozstrzygnięto. Sprawozdawca przyznał, że amortyzacya zaliczonego z góry przez kompanię po $6^1/_2$ uprocentowanego kapitału skończyła się aż w 70 lat, i że od tego czasu podziela kompania jeszcze przez lat 50 czysty dochód z państwem. Minister finansów *Germigny* opierał się na uświęconym przez ustawę kontrakcie, który przez 28 lat nie był w wątpliwość podany. Prezydent *Dupin* odczytał poprawkę pana Versigny, który zaproponował redukcyę 26,632 franków. Zażądano skrutynu. Fould nazwał ten wniosek niesłychanem złamaniem kontraktu. Versigny zaś mienił swój wniosek środkiem zmuszenia kompanii do wystąpienia przed sądem. Wśród dyskusyi rozeszła się wiadomość w sali, że gwardya narodowa Sztrasburga będzie rozwiązaną za republikańską demonstracyę 70 swych oficerów w rocznicę rewolucyi lutowéj. — Poprawkę pana Versigny odrzucono 413 głosami przeciw 206, a ń żądany kredyt zezwolono 414 głosami przeciw 167. *Bourzat* ubolewał, że komisya rozpoznawcza po tak długim czasie dotychczas nie wydała żadnego rezultatu o napo-

jach, tudzież ich upodatkowaniu, i żądał, aby za ośm dni wydrukowano i rozdano jéj sprawozdanie. *Thiers*, prezydent komisyi, oświadczył, że dokumenta będą obejmować dwa tomy *in quarto*, i 500 stronnic drukowanych. Piérwszy tom jest gotowy, drugi już znacznie postąpił. Dalsza dyskusya nie miała już żadnéj wagi. Posiedzenie zamknięto.

(Wiadomości potoczne z Paryża.)

Paryż, 10. marca. Na propozycyę ministra marynarki mianował prezydent republiki komisyę z wyższych oficerów marynarki, którąby wynalazła najstósowniejszy punkt do deportacyi osób, które na galery są osądzone.

— Komisya wyznaczona do ułożenia ustawy gwardyi narodowéj odbyła dziś o drugiéj godzinie posiedzenie dla zasięgnienia zdania ministra względem kwestyi, czyli potrzebna jest do tego ustawa tranzytoryczna, aby wybory były odroczone. Minister przyrzekł przedłożyć tę sprawę w radzie ministeryalnéj. Poczém komisya odroczyła się na trzy dni, a minister przyrzekł, że do tego czasu oznajmi odpowiedź rządu.

— *Savatier Laroche* wniósł następujący do wyboru rad komunalnych odnośny projekt: „Aż do czasu publikacyi organicznéj ustawy o administracyi wewnętrznéj będą rady komunalne, a to w pełnéj liczbie, przez wszystkich w gminie osiadłych obywateli obierane. (Art. 79 konstytucyi.)

— *Lacordaire*, znany Dominikanin, rozpoczął wczoraj swe konferencye w katedrze Notre Dame. W czasie tego rocznego postu wyłuszczy następujące pytania: „Czy jest rząd boski? Jakie są jego ustawy? Jaka jest ich trwałość hystoryczna?“ Na pierwszéj konferencyi był obecny arcybiskup Paryża.

(Dzienniki departamentalne występują przeciw doktrynom pana Marc Dufraisse.)

Paryż, 10. marca. Również i dzienniki departamentowe ganią doktryny, które Marc Dufraisse ogłaszał niedawno z trybuny publicznéj. W jenialny sposób korzystał *Courrier des Ardenes* z téj sposobności, wykrywając nadużycie, jakie ciągle „w imieniu ludu“ popełniano. „Zawsze działo to się *w imieniu ludu* mówi on, gdy rewolucyoniści wszystkich czasów i wszelkiéj barwy używali swych zabiegów, by towarzyski porządek i panowanie ustaw obalić. Ale nieprzerwanie działo się to od roku 1789. Przeczytawszy krwawe roczniki teroryzmu, przejrzawszy mowy zbrodniczych bohaterów, ich propozycye w klubach, równie jak czynność w trybunałach rewolucyjnych, zawsze znajdziemy, że ci panowie Montaniardy działali w imieniu ludu; podczas gdy lud w owych dniach również nie pochwalał ich czynności, jak w dzisiejszych dniach nie szacuje bynajmniéj znarowionych ich naśladowców. Lud, jeżeli pod tém rozumiemy cały naród, chciał podówczas jak dziś, porządku, spokoju i prawności, które jedynie są podstawą jego pomyślności. Lud dowiódł tego, ilekroć go o to istotnie zapytano, i ilekroć krzykacze, demagogi prawdziwego głosu Francyi zagłuszyć nie zdołali. Gdy niektórzy intryganci polityczni w związku z kilkaset próżniaków zrobili rewolucyę lutową, działo się to znowu *w imieniu ludu*. Przypominamy sobie jeszcze, jak przyjęła wiadomość o téj katastrofie cała Francya, to znaczy *prawdziwy lud*. Dla tego też zwycięzcy nie ważyli się swego dzieła podać pod sankcyę Francyi, bo wiedzieli bardzo dobrze, że Francya byłaby je potępiła.

Lud francuski dowiódł dnia 10. grudnia równie jak 13. maja, czego żąda; 6 milionami głosów obrał księcia, siostrzeńca owego szczęśliwego żołnierza, którego był ukoronował nie za jego sławę z stoczonych bitew, ale za to, że anarchyę pokonał. W tem sławnem imieniu chciał lud swą nienawiść przeciw republikańskiemu rozprzężeniu okazać, wybór Ludwika Napoleona był najwyraźniejszą protestacyą przeciw 24. lutego. Piérwsze to zwycięztwo ludu, które usprawiedliwił obrany z dziesiątego grudnia, było poprzednikiem wyborów z 13. maja, w którym w tak wielkiéj liczbie wyszli z urny przyjaciele porządku. Wkrótce będzie lud powołany na nowo do wyrokowania, i z pewnością da rewolucyonistom powtórną naukę, że się w swych oczekiwaniach zawiedli.“

W podobny sposób oświadczają się najważniejsze organa prowincyi; naradzenie się nad wnioskiem Cretona ma to dobre za sobą, że się przyjaciele porządku znowu coraz bardziéj do siebie zbliżają. Jakoż z przyjemnością widzimy, że niemal od ośmiu dni dzienniki legitymistyczne i orleanistowskie w ostatnim czasie daleko z większym względem wyrażają się tak o prezydencie republiki, jako też o jego ministrach.

(Michel Chevalier o stanie finansów francuskich.)

Paryż, 10. marca. *Journal des Debats* zawiera dziś artykuł Michela Chevalier o stanie francuskich finansów i o zaproponowanych do polepszenia go środkach. O zmniejszeniu wydatków na budowle publiczne, koleje żelazne itd. niechce Michel Chevalier ani słyszeć, gdyż te wydatki oprócz tego w najnowszych czasach są już bardzo zredukowane. Zmniejszenie stojącego wojska uznał również za niepodobieństwo najprzód dla grożącego w roku 1852 przesilenia, a powtóre dla przypisanych wielkim mocarstwom zamiarów przeciw państwom drugiego stopnia graniczącym z Francyą. W budżecie ministeryum wojny żąda, aby tylko 7 do 8 milionów oszczędzono, które corocznie wychodzą na expedycyjną armię w la Plata. Dla tego zwraca swą uwagę na możliwe środki podniesienia dochodów państwa, upatrując je w zaprowadzeniu systemu wolnego handlu na wzór Sir Roberta Peel, który przezto znacznie podniósł źródła przychodów publicznych. Zdaniem pana Michel Chevalier zmniejszenie ceł ochronnych byłoby na ten raz najstosowniejszym środkiem zbliżenia się do systemu wolnego handlu. Względem zaprowadzenia kapitałowego i dochodowego podatku zachowuje dziwne milczenie, które raczéj pomyślnie, niż niepomyślnie tłumaczyć sobie musimy. Ważna ta reforma byłaby bardzo poparta, gdyby mający wielki wpływ *Journal des Debats* nareszcie się za nią oświadczył.

Szwajcarya.

(Składki dla wybudowania kościoła w Genewie.)

Genewa, 8. marca. Dla wybudowania naszego kościoła Najświętszéj Panny Maryi okazuje się wielki udział w świecie katolickim. Papież przysłał na to 1000 skudi w złocie, także samą kwotę biskup z Belley tudzież biskup z Chalons sur Marne. W Sabaudyi otworzono kolekty, podobnież w Holandyi.

Włochy.

(Sprawy turyńskiéj izby deputowanych.)

Turyn, 10. marca. Na sobotniem posiedzeniu izdy deputowanych wzięto pod obrady jako sprawę naglącą wniosek pana Pescatore tyczący się głównych zasad publicznéj administracyi polityczny, zresztą zajmowała się izba tylko załatwianiem petycyi. *(Lit. Kor. austr.)*

(Poczta włoska.)

Genua, 9. marca. Przed kilku dniami wezwało trzech oficerów redakcyę dziennika *Strega*, aby odwołała artykuł rzucający podejrzenie na księcia Carignano. Redakcya wzbraniała się uczynić zadość żądaniu temu i to było powodem, że wczoraj opadli uzbrojeni żołnierze drukarnie i zburzyli ją zupełnie. Sprawców téj zdrożności przyaresztowano natychmiast.

Liwurna, 8. marca. Dziś odpłynęła Jéj Mość Wielka księżna parowym statkiem wojennym *Stromboli* do Neapolu, a Wielki książę powrócił znowu do rezydencyi swojéj. *(Austr.)*

Niemce.

(Składki matrykularne do centralnéj kasy związku.)

Frankfurt, 10. marca. Stosownie do otrzymanéj od rządów asygnacyi odwiózł bankowy dom Rothschilda skłaki matrykularne do centralnéj kasy związku także za miesiąc marzec. Wydane od téj kasy rewersa, któremi potwierdzono odebranie pieniędzy, podpisane są przez hrabię Thun, przez pruskiego przydenta Bötticher i austryackiego nadwornego radzcę Nell de Nellenburg, jako właściwych komisarzy administracyjnych. Kwota rzeczonych składek obliczona jest na koszta utrzymania twierdz związkowych i materyału jako własności związku, tudzież na prowadzenie robót w budujących się jeszcze fortyfikacyach.

(Posiedzenie drugiéj izby bawarskiéj.)

Mnichów, 7. marca. Na ósmém posiedzeniu izby drugiéj oświadczył minister wyznań p. *Ringelmann* w odpowiedzi na interpelacyę tyczącą się mniemanych uroszczeń episkopatu: Biskupstwo żąda odpowiednego konstytucyi uchylenia edyktu religijnego, zatém w żadaniu tém niewidzę nic nielegalnego. Jeżeliby w istocie uchylenie edyktu religijnego w całości lub częściowo zagrażało jakiemkolwiek niebezpieczeństwem, natenczas musiałyby działać wspólnie wszystkie trzy gałęzie ustawodawstwa, a nadto może także i wysoka izba podnieść swój rozstrzygający głos w téj mierze. Zresztą zna ministeryum państwa dokładnie swój obowiązek i czuwa tak długo nad wykonywaniem postanowień konstytucyjnych, dopokąd są obowiązującemi dla kraju. *(Austr.)*

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 12. marca.)

Metal. austr. 5% — 74; $4^1/_2$% $65^1/_4$. Akcye bank. 1160. Sard. $34^1/_2$. Hyszpańskie 3% — $33^{15}/_{16}$. Polskie 500 L. 83.

Prusy.

(„Preuss. Ztg.“ o przystąpieniu Austryi do związku niemieckiego.)

Berlin. Dziennik *Preuss. Ztg.* umieścił artykuł o przystąpieniu całéj Austryi do związku niemieckiego. Sprawę tę, powiada pomiędzy innemi, można słusznie nazwać sprawą austryacką, prusko-niemiecką i europejską. Szczególnie piérwsze i ostatnie stanowisko uważa on za zasługujące na wielką uwagę polityków europejskich. Wszakże zastanowiwszy się dokładnie nad ważnością tego projektu Austryi ze względu na przyszły stosunek związku niemieckiego do zagranicy niepodobna taić tego przed sobą, że reszta mocarstw europejskich, jeźli nie pod tytułem praw internacyonalnych, to pewnie z nader ważnego w polityce względu na interes własny, będzie mieć słuszny powód do tego, aby wmieszać się do téj sprawy, i że nikt pewno nieodważyłby się zaprzeczać im oczywistego prawa w téj mierze. *(Austr.)*

(Kurs giełdy berlińskiej z 14. marca.)

Dobrowolna pożyczka 5% $105^1/_4$. Obligacye długu państwa $85^3/_4$. Akcye bank. 96. Polskie listy zastaw. $94^1/_4$ L. Polskie 500 L. 82; 300 L. $144^1/_4$. Frydrychsdory $13^1/_{12}$. Inne złoto za 5 tal. $8^5/_{12}$. Austr. banknoty $78^1/_2$.

Dania.

(Obwieszczenie tyczące się bandery okrętów holsztyńskich. — Cesarz Rosyi spodziewany w Kopenhadze w przejeździe do Londynu.

Kopenhaga, 8. marca. Dziennik *Berlingsche Zeitung* zawiera następujące „obwieszczenie dla królestwa Danii względem bandery okrętów holsztyńskich:“

Najwyższym reskryptem z dnia 3. b. m. do król. nadzwyczajnego pełnomocnego komisarza Holsztynu i Lauenburga, pozwolił Jego

król. Mość tym poddanym holsztyńskim, którzyby sobie tego życzyli, nosić na swych okrętach w górnem polu bandery Danebroga herb swego kraju.

Stolica Danii będzie mieć szczęście na wiosnę tego roku powitać w swych murach bardzo dostojną osobę. Słychać, że Jego Mość Cesarz Rosyjski pojedzie na wezwanie królowéj Wiktoryi do Londynu dla przypatrzenia się wystawie sztuk i wyrobów przemysłowych i przy téj sposobności jadąc do Anglii zaszczyci swą wizytą króla Danii i jego rezydencyonalne miasto Kopenhagę.

Szwecya i Norwegia.

(Narady członków sejmu przychylających się do reformy.)

Sztokholm, 4. marca. Przeszłéj niedzieli naradzali się znowu ci członkowie sejmu, którzy co do głównéj zasady przychylają się do wniosków wielkiego zgromadzenia reformy, i zgodzili się na wszystkie punkta wzięte pod rozwagę. We czwartek odbędzie się znowu konferencya, na którćj mają być zredagowane stósowne poprawki do kilku przyjętych już uchwał zgromadzenia reformy. Najważniejsze poprawki odnoszą się do kwestyi, czyli sejm ma się zbierać co roku, i czy izba piérwsza (Landesthing) przez izbę drugą (Volksthing), czy przez wyborców okręgowych ma być wybierana.

Turcya.

(Śmierć Chosrev Baszy.)

Pera, 26. lutego. Opowiadają tu dziś, że Chosrev Basza ustąpił z widowni życia, na któréj odgrywał tak ważną rolę. Przez 35 lat zostawał z małemi przerwami u steru rządów państwa tureckiego umiejąc sobie rzadką roztropnością utrzymać łaskę sułtana Mahmuda, który jeszcze na łożu śmiertelném zalecił swemu synowi, panującemu teraz sułtanowi, aby nigdy niezaniedbywał zasięgać jego rady i doświadczenia. — Najświetniejszy peryod jego życia jest bez wątpienia jego nieugięty długoletni opór przeciw Mehmedowi-Ali, którego w końcu bronią dyplomatyczną zbił z pola, kiedy się utworzona przez niego armia słabą okazała podporą państwa tureckiego. — Sam był protektorem reformy, wnet jednak po wstąpieniu na tron Abdul-Medszyda widział się wyprzedzonym przez teraźniejszych mężów będących u władzy i zakończył dni swoje na wygnaniu najpowabniejszém niemal w całym świecie, w wspaniałéj wili, nad brzegiem Bosforu. Umarł w dziewięćdziesiątym roku życia zostawiając niezmierny majątek; dziedziczką jest niewolnica, którą poślubił ośm dni przed śmiercią. *(Ll.)*

Wiadomości handlowe.

(Targ na woły we Lwowie.)

Lwów, 17. merca. Spęd bydła rzeźnego na dzisiejszym targu był nieznaczny, liczył tylko 91 sztuk wołów i 3 krów, których w 8 mniejszych lub większych stadach po 2—28 sztuk, a mianowicie z Rozdołu, Stanisławczyka, Bóbrki, Szczérca, Dawidowa i Brzezdowiec na plac przypędzono. Z tego sprzedano — jak się dowiadujemy — tylko 10 sztuk dla Lwowa, resztę pozostało na miejscu lub odeszło z powrotem. Za sztukę, mogącą ważyć 14 kam. mięsa i 1¼ kam. łoju, płacono 150r. w. w.

(Targ Wiédeński.)

Wiédeń, 9. marca. Od 2. do 8. marca przypędzono na nasz targ 1801 sztuk bydła rzeźnego, z tych 625 z niemieckich prowincyi, 868 z Węgier i 308 sztuk z Galicyi. Sprzedano lub pozostało w miejscu 1449, 352 sztuk zaś odeszło z powrotem. Jedna sztuka ważyła 460 do 700 funtów wiéd., cena była 77—163r. za sztukę, czyli 21r.21k. do 24r. m. k. za cetnar. Oprócz tego sprzedano 2068 cieląt (funt po 21—32k.); 1737 sztuk nierogacizny (funt po 28—33k.) i 48 owiec (funt po 18—30k.); para jagniąt kosztowała 10—19r. w. w. — Co do zboża sprzedano 435 meców pszenicy po 8r. 48k.—10r.15k.; 38 m. żyta po 7r.24k.—7r.30k.; 12 m. jęczmienia w przecięciu po 6r.30k.; 4519 m. owsa po 5r.24k. i 37 m. kukurudzy po 7r. Na giełdzie zbożowéj zaś sprzedano 3700 m. pszenicy, 1100 m. żyta, 290 m. jęczmienia i 900 m. owsa.— Funt masła kosztował 54k.—1r.15k., smalcu wołowego 1r.12k., wieprzowego 40—50k.; świéżych jaj dawano za 1r. 26 do 28 sztuk, 30—32 sztuk zaś przechowanych w wapnie. Za pół korca kartofli płacono 3r.—3r.30k. Za cetnar siana, którego sprzedano 1980 cetn., 2r.39k.—5r.51k. i za stóg okłotów 16—24r.

Kurs lwowski,

Dnia 19. marca.		gotówką		towarem	
		złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	mon. k.	5	55	5	58
Dukat cesarski	„ „	6	1	6	4
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	10	18	10	23
Rubel śr. rosyjski	„ „	2	—	2	1
Talar pruski	„ „	1	53	1	55
Polski kurant i pięciozłotówk.	„ „	1	29	1	30
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	„ „	89	52	90	13

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 18. marca.

Hr. Lanckoroński Teodor, z Poddubiec. — PP. Bartmański Józef, z Tadańca. — Kłoskowski Seweryn, z Kruszelnicy.— Kielanowski Tytus, z Korcza. — Rucki Konstanty, z Rzeszowa. — Broniewski Henryk, z Balic. — Skólimowski Tadeusz, z Humieńca. — Zawadzcy Piotr i Antoni, z Probużny.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 18. marca.

PP. Radziejowski Klemens, do Kłodzienka. — Malczewski Stanisław, do Czernik. — Wiśniewski Hieronim, do Radziechowa. — Pajączkowski Józef, do Horodłowic. — Singer de Wysogórski Karol, do Budyńca. — Onyszkiewicz Adam, do Żołczowa. — Listowski Józef, do Jasionowa. — Listowski Alfred, do Kontów. — Garapich Eliasz, do Zagórza. — Trzciński Piotr, do Złoczowa. — Romaszkan Michał, do Spassów.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 18. marca.

Pora	Barometr wmierze wied. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Sredni stan temperatury do g.6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
	″ ‴ ⁗				
6 god.zr.	27 11 3	+ 0,5°	+ 6,7°	połudn.-wschod.	pochm. śnieg
2 god.pp.	27 11 1	+ 6,7°	+ 0,5°	połudn.-zachod.	„ ⊙
10 g. w.	27 11 0	+ 3,1		cicho	„ mgła

T E A T R.

Dziś: komedye polskie: **„Chłopi Arystokraci“** i **„Pożycz mi 5 złotych.“**

Zeszłéj niedzieli odbył się popis uczniów szkoły gymnastycznéj w obec bardzo licznie zebranych gości, a z wielką pochwałą, niemniéj dla uczniów jak i samego nauczyciela pana *Sensel,* którego pracy i poświęceniu w przedsiębierstwie zawdzięcza szkoła byt swój teraźniejszy. Zręczność z jaką występowała młodzież, a bardziéj jeszcze wykonanie obrotów postępowe, przewidywać dozwalają, jak dalece w pomyślnym razie wznieść się u nas może tak piękna i pożyteczna sztuka, a z pochwał wróżymy dla szkoły jak najlepiéj na przyszłość.

Cały obrząd popisu odbył się zresztą wcale uroczyście. Stósowną przemową na wstępie powitał pan Sensel gości, wyłożył swe chęci, zamiary i siły, z jakiemi podjął się dzieła, i dziękował członkom honorowym tego instytutu, przy wsparciu jedynie których można było opędzić koszta całego przedsiębierstwa na czynsz od gmachu, opał, światło i inne bieżące potrzeby. A poddając się pod sąd ile oczekiwaniu słusznie po sobie wymaganemu odpowiedział, rozpoczął popis z uczniami pobiérającemi naukę z własnéj ochoty, spólnie z tymi których Rada gminna poleciła, i 15 technikami przyjętymi na naukę bezpłatnie wyborem Dyrekcyi technicznéj akademii. W końcu wystąpili nowo zaciężni Pompiery miejscy z popisem sztuki swojéj w składaniu i wiązaniu drabin, użyciu worów ochrończych, spuszczaniu płaszczów bezpieczeństwa, w rzucaniu się z góry na miejsca upatrzone, i lubo początkowi, dowiedli zręczności niepospolitéj, a w publiczności utwierdzili przekonanie jak pożytecznym jest zakład gymnastyki, i z jaką usilnością przyłożył się p. Sensel do podniesienia onéj.

Zawdzięczając więc jego pracy, a gorliwi o dobro publiczne wielu z obecnych wpisało się do grona członków honorowych, a wszyscy z wielkiemi pochwałami przyklaskiwali tym uczniom, którym zaproszeni Sędziowie przyznali nagrody. Przy odgłosie trąb i i kotłów rozdano 10 upominków ku pamięci dnia tego a zachęceniu do wytrwałości nadal. Z wiosną otwiéra się szérszy i coraz okazalszy zawód gymnastyki, bo szkoła odbywać się będzie na wolném polu w dziedzińcu, obok nauk pobiéranych w murach Zakładu samego.

Przy dzisiejszéj gazecie załączamy bilans galicyjskiego stanowego Towarzystwa kredytowego za drugie półrocze 1850, z którego się okazuje, że do końca grudnia 1850 wydano Listów zastawnych na 13,298,200 zr. a z nich unieważniono losowaniem, przepisaniem, spłatą kapitału razem na 2,233,300 zr.

W lasach Lisowieckich w Stryjskiem zabito temi czasy dwa *Wilki czarne.* Rzecz to i zdarzenie osobliwsze u nas; jednego z nich więc dla osobliwości posłano do Wiédnia, drugiego myśliwi zapaleńsi gotowi posłać na wystawę Londyńską.

Na posiedzeniu Rady miejskiéj tutejszéj dnia 13. b. m. odczytano projekt Sekcyi VII. adresu dziękczynnego do JO. księcia Schwarzenberga za utrzymanie spokoju, i akklamacyą jednomyślnie przyjęto. Treść adresu tego umieścimy w następującym protokóle posiedzeń Wydziału miejskiego.

Główny Redaktor **M. Szreniawa Sartyni.**

Z c. k. galic. drukarni rządowéj.